

## LAKIALOITE 126/2001 vp

### Laki eläinsuojelulain 22 §:n muuttamisesta

#### *Eduskunnalle*

#### ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan turkiseläinten häkkitarhauksen kieltämistä 10 vuoden siirtymäajan kuluessa lain voimaantulosta. Kielto tulisi rajoitetusti voimaan uusia tarhoja koskien 1.1.2002 alkaen, ja lain voimaantulohetkellä toimivat tarhat tulisi lopettaa 1.1.2012 alkaen.

Aloitteen lähtökohta on se, että turkiseläinten häkkikasvatus on lähtökohtaisesti eläinsuojelulain tarkoittamaa eläinrääkkäystä, koska se ei mahdollista turkiseläimille niiden lajityypillistä elämää, vaan sallii niiden säilyttämisen ahtaissa häkeissä.

#### PERUSTELUT

##### 1 Nykyinen tilanne

Voimassa olevan eläinsuojelulain (247/1996) tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Niin ikään lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua (1 §). Eläimen pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä muutoinkin tarkoituksenmukainen ottaen huomioon kunkin eläinlajin tarpeet. Eläimen pitäminen tarpeetonta kärsimystä tuottavalla tavalla on kielletty (4 §). Turkiseläinten tarhaus on eläinsuojelulain ja -asetuksen mukaan sallittua tietyillä ehdoilla. Turkiseläimet ovat asetuksen mukaan ulkona kasvatettavia tuotantoeläimiä. Asetuksen 5 §:n 2 momentin mukaan tuotantoeläimellä tarkoitetaan ulkokasvatukseen soveltuvaa eläintä, jota pidetään elintarvikkeiden, vil-

lan, nahan, höyhenten tai turkisten tuotantoa varten, sekä eläintä, jota pidetään tai kasvatetaan muuhun maataloustuotantoon.

Vuoden 1996 eläinsuojelulainsäädännön uudistuksessa eläinten lajityypillisen käyttäytymisen suojaaminen oli vahvasti esillä lain eduskuntakäsittelyssä. Tästä huolimatta lain säätämässä annettiin suurempi painoarvo elinkeinopoliittisille näkökohdille. Lakia säädettäessä ei tiettävästi ollut vakavasti esillä sellaista ajatusta, että turkistarhaus tulisi kieltää siihen lähtökohtaisesti liittyvien eläinsuojelullisten ja eettisten syiden vuoksi.

Kiistatonta on kuitenkin, että nykyiset määräykset sallivat elinkeinonharjoittamisen muodossa tapahtuvan eläimille tuotetun kärsimykseen. Esimerkiksi tavanomainen tarhaketun seitsemän kuukauden mittainen elämä kuluu "ympy-

rää juosten" puolen neliömetrin suuruudessa verkkohäkissä, jonka pohja on myös verkkoa. Tällaisessa tilassa eläin ei pysty liikkumaan ja elämään lajilleen ominaisessa ympäristössä.

On yhteiskunnallinen arvostuskysymys, sallitaanko tällainen kärsimyksen tuottaminen eläimille. Tähän eläinsuojeluongelmaan voidaan puuttua vain lainsäädännöllisin toimin. Eläinten rääkkäystä voidaan lieventää säätämällä vähimmäisvaatimuksia tarhojen kunnosta ja eläinten kohtelusta. Myös määräykset siitä, että eläinten tulee saada elää lajilleen tyypillisissä olosuhteissa, vähentävät niiden kärsimyksiä.

## 2 Turkistarhauskielto maailmalla

Hollanti luopuu kettu- ja chinchillatarhoistaan vuonna 2008, ja parhaillaan Hollannin parlamentissa käsitellään minkkitarhauksen kieltämistä.

Muissakin maissa, kuten Isossa-Britanniassa, on nykytuotoinen turkistarhaus jo kielletty, koska sen on katsottu aiheuttavan kohtuuttoman paljon kärsimyksiä eläimille. Esimerkiksi Sveitsissä ja Saksan Hessenin osavaltiossa laki antaa luvan turkiseläinten kasvatukseen, mutta kasvatettavilla eläimillä on oltava eläintarhatasoiset tilat.

Ruotsin hallitus puolestaan on muuttanut eläinsuojeluasetusta siten, että kettujen kasvattaminen tullaan sallimaan vain tiloissa, joissa on kaivamismahdollisuus, virikkeitä ja mahdollisuus elää luontaisena sosiaalisena ryhmänä. Uusien ruotsalaistarhaajien osalta säädös on ollut voimassa vuoden 1996 alusta, vanhoilla siirtymäaika on viisi vuotta. Nyt Ruotsissa keskustellaan turkiskasvatuksen kieltämisestä kokonaan.

## 3 Nykyisenlaisen turkistarhauksen kieltö

Turkistarhaukseen liittyvät ongelmat ovat eettisesti hyvin vakavia. Niistä voidaan päästä vain kieltämällä turkistarhaus kokonaan riittävän pitkän siirtymäajan jälkeen. Juuri tämä on lakialoitteen tarkoitus. Lakialoitteessa esitetään, että Suomessa ei enää sallita eläinten tarhausta turkistuotantoa varten. Ehdotettu kieltö sijoitettaisiin lain 22 §:n uudeksi 1 momentiksi, jolloin nykyinen 1 momentti siirtyisi 2 momentiksi.

Siirtymäajaksi esitetään kymmentä vuotta. Siirtymäajan kuluessa 1.1.2002—31.12.2011 uusien tarhojen perustamista ei enää sallittaisi muuten kuin erityisen painavista elinkeinopoliittisista syistä, ja siirtymäajan päätyttyä 1.1.2012 lain voimaantulohetkellä 1.1.2002 toiminnassa olleiden tarhojen toiminta tulisi myös lopettaa.

Jotta ehdotetun kiellon seurauksena tilanne ei muodostuisi myöskään turkistarhaajien kannalta kohtuuttomaksi, tulisi turkiseläintuotannon sijaan toisaalta edistää siirtymistä sellaiseen eläinten tuotantoon, jonka puitteissa eläimet voisivat elää lajilleen tyypillisissä olosuhteissa vapaana, ja toisaalta siirtymistä muihin elinkeinoihin, jotka eivät aiheuta kärsimystä eläimille. Tämä vaatii myös julkisen vallan, valtion ja kuntien, taloudellista tukea, josta pitäisi päättää erikseen. Lakialoitteen sisältämä nykyisenlaisen turkistarhauksen kieltö edellyttäisi myös eläinsuojeluasetuksen muuttamista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## Laki

### eläinsuojelulain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 22 §:n otsikko sekä  
lisätään 22 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 momentti siirtyy 2 momentiksi, seuraavasti:

#### 22 §

##### *Turkiseläinten häkkitarhauksen kieltö*

Tuotantoeläinten kasvattamista turkisten tuotantoa varten häkkitarhauksena pidetään kiellettyä tämän lain 4 ja 54 §:n perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Lain 22 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa sovelletaan lain voimaan tullessa tuotantotoiminnassa oleviin turkistarhoihin 1 päivästä tammikuuta 2012 lukien. Uusien turkistarhojen perustaminen on ajalla 1.1.2002—31.12.2011 luvanvaraista ja tänä aikana maa- ja metsätalousministeriö voi myöntää mainittuja lupia ainoastaan erityisen painavista elinkeinopoliittisista syistä.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2001

Annika Lapintie /vas  
Janina Andersson /vihr  
Anni Sinnemäki /vihr  
Jaakko Laakso /vas  
Katja Syvärinen /vas  
Marjaana Koskinen /sd  
Pia Viitanen /sd  
Tuija Brax /vihr  
Säde Tahvanainen /sd  
Susanna Huovinen /sd

Petri Neittaanmäki /kesk  
Merikukka Forsius /vihr  
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr  
Jussi Ranta /sd  
Risto Kuisma /rem  
Pentti Tiusanen /vas  
Irina Krohn /vihr  
Tanja Karpela /kesk  
Kirsi Ojansuu /vihr